

Αειφόρος Ανάπτυξη:

Π. Παπαδοπούλου,
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
ΠΤΝ-ΠΔΜ

Αειφορία:

Αειφορία - Βιωσιμότητα

Sustainability

Ο όρος "**αειφόρος**" έχει υιοθετηθεί από τη δασοπονία, όπου σημαίνει μια συγκεκριμένη διαχειριστική μέθοδο του δάσους, σύμφωνα με την οποία "**όταν αφαιρείται από το δάσος ... όγκος ξύλου ίσος ή και λιγότερος με αυτόν που έχει παραχθεί κατά το θεωρούμενο διάστημα, λέγεται ότι το δάσος "αειφορεί"**". (Σακιώτης 2003)

Αειφορία - Βιωσιμότητα

Sustainability

Βιώσιμη είναι η **ανάπτυξη** που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

(Έκθεση Brudtland - World Commission on Environment and Development, 1987, p 43)

Έμφαση

Στην ικανοποίηση των αναγκών του ανθρώπου με σεβασμό στη διαγενεακή υπευθυνότητα

Αειφορία - Βιωσιμότητα

Sustainability

Αειφόρος ανάπτυξη σημαίνει τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του ανθρώπου στο πλαίσιο της φέρουσας ικανότητας των υποστηρικτικών συστημάτων

(IUCN et al 1991)

Έμφαση

Στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, προστατεύοντας ταυτόχρονα το περιβάλλον

Αειφορία - Βιωσιμότητα

Sustainability

Σύμφωνα με την UNESCO (2005) ο συνδυασμός των δυο ορισμών αποδίδει τη βασική ιδέα της αειφόρου ανάπτυξης, ότι δηλαδή είναι συμφέρουσα τόσο για τους ανθρώπους όσο και για τα οικοσυστήματα.

Ο προσανατολισμός στην αιιφόρα ανάπτυξη (1)

- 1987 - Έκθεση Brutland

«Το κοινό μας μέλλον»

1987 - Έκθεση Brutland

Συνδιάσκεψη της Μόσχας

- 1992 - Rio de Janeiro

«Συνδιάσκεψη κορυφής για τη Γη» – Ατζέντα 21

*Τορόντο - Παγκόσμιο Συνέδριο για την
Εκπαίδευση και την Επικοινωνία πάνω στο Περιβάλλον
και την Ανάπτυξη*

- 1997 - Θεσσαλονίκη

«Περιβάλλον και κοινωνία: Εκπαίδευση και
ευαισθητοποίηση των πολιτών για την
Αειφορία»

Ο προσανατολισμός στην αιψόραο ανάπτυξη (2)

- 2002 - Γιοχάνεσμπουργκ

Διεθνής Συνδιάσκεψη για την αιψόρο
ανάπτυξη - Διακήρυξη και σχέδιο εφαρμογής

- 2005 - Αθήνα

Διεθνές συνέδριο για την επίσημη έναρξη
στην Μεσόγειο της «Δεκαετίας για την
εκπαίδευση για την αιψόρο ανάπτυξη».

Πρωτοβουλίες σε εθνικό επίπεδο

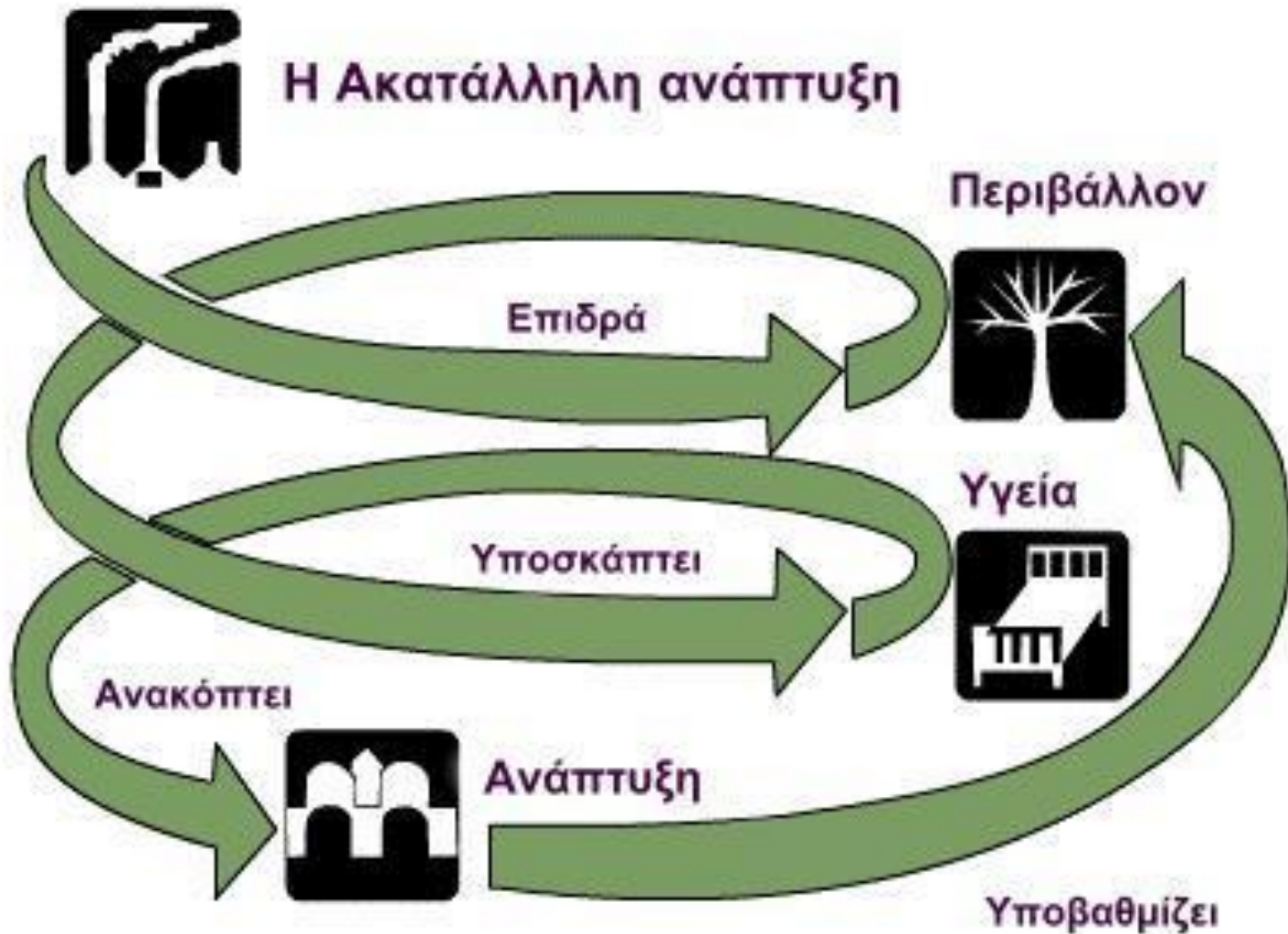
Ο προσανατολισμός στην αιιφόρο ανάπτυξη (3)

- 2007 - Αχμενταμπάντ Ινδία
4^η Διεθνής Συνδιάσκεψη για την
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
- 2009 - Βόννη
Παγκόσμια διάσκεψη για την εκπαίδευση
για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
Απολογισμός της 1^{ης} πενταετίας της
«Δεκαετίας για την εκπαίδευση για την
αιιφόρο ανάπτυξη».

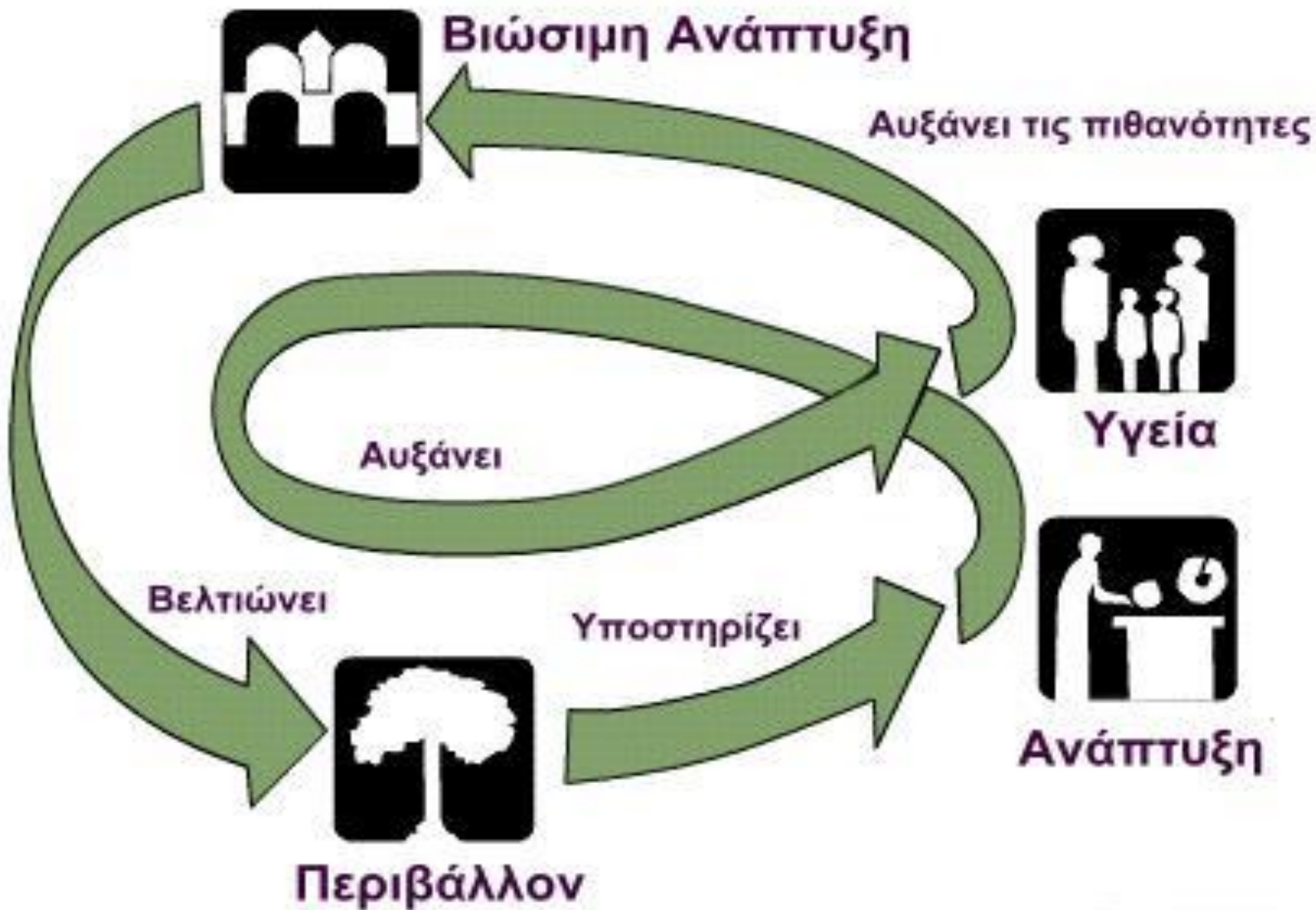

Η ΚΑΘΟΔΙΚΗ ΕΛΙΚΑ

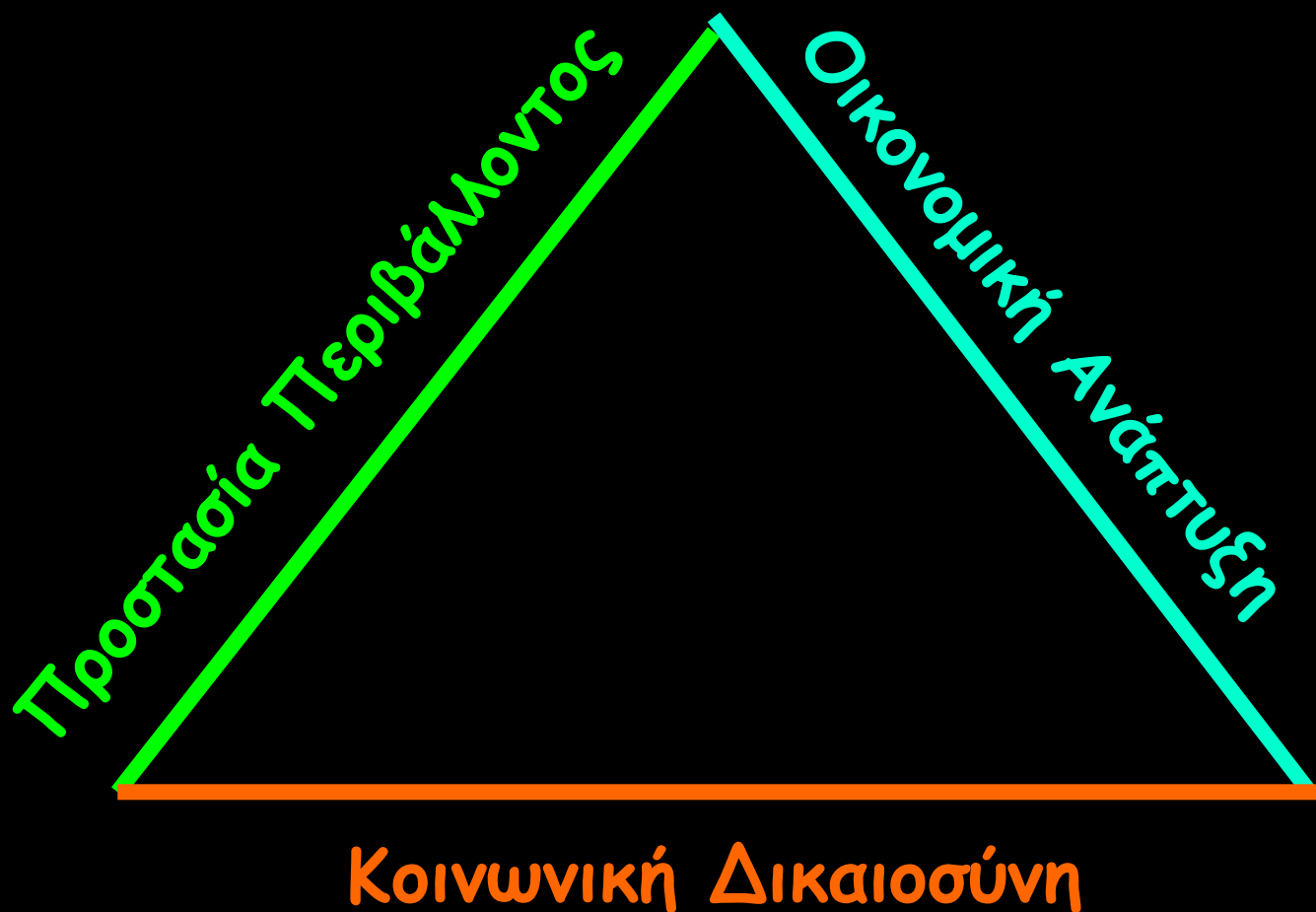

UNESCO (1997) Teaching and learning for a sustainable future

Η ΑΝΟΔΙΚΗ ΕΛΙΚΑ

UNESCO (1997) Teaching and learning for a sustainable future

Αειφορική ή βιώσιμη ανάπτυξη

The text 'Αειφορική ή βιώσιμη ανάπτυξη' (Sustainable or viable development) is centered within a red, 3D-style rectangular frame.

Στόχοι της βιώσιμης ανάπτυξης για τον άνθρωπο

(UN, Παγκόσμια Τράπεζα, ΔΝΤ, ΟΕCD)

- Φτώχεια
- Εκπαίδευση
- Ισότητα των φύλων
- Βρεφική και παιδική θνησιμότητα
- Θνησιμότητα κατά την μητρότητα
- Αναπαραγωγική υγεία
- Περιβάλλον

Πρόδρομες κινήσεις

Φύση

Διατήρηση

Περιβαλλοντική
εκπαίδευση

Περιβάλλον

Αλληλεπίδραση
Φύσης &
Κοινωνίας

Εκπαίδευση για την
Αειφορία

Αειφορία

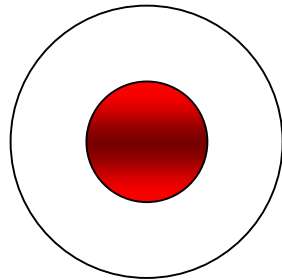
Οικολογική
βιωσιμότητα
& κοινωνική
δικαιοσύνη

Εκπαίδευση για το Περιβάλλον & την αειφορία

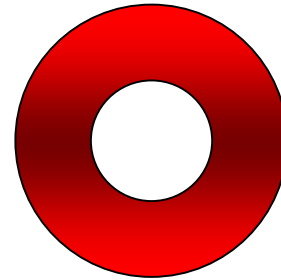

Φλογαΐτη, Ε. (2006) *Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία*.
Αθήνα: Ελληνικά γράμματα

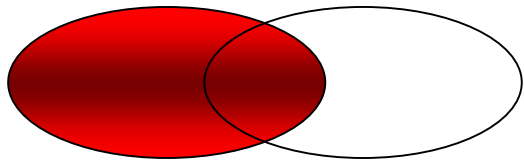
Σχέση Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη

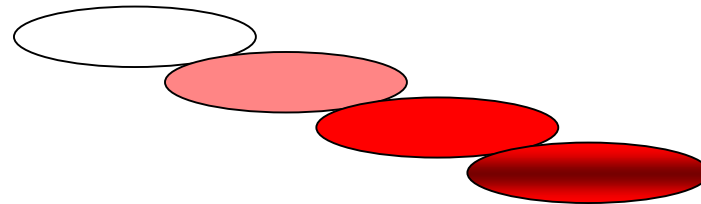
Η ΕΑΑ μέρος της ΠΕ

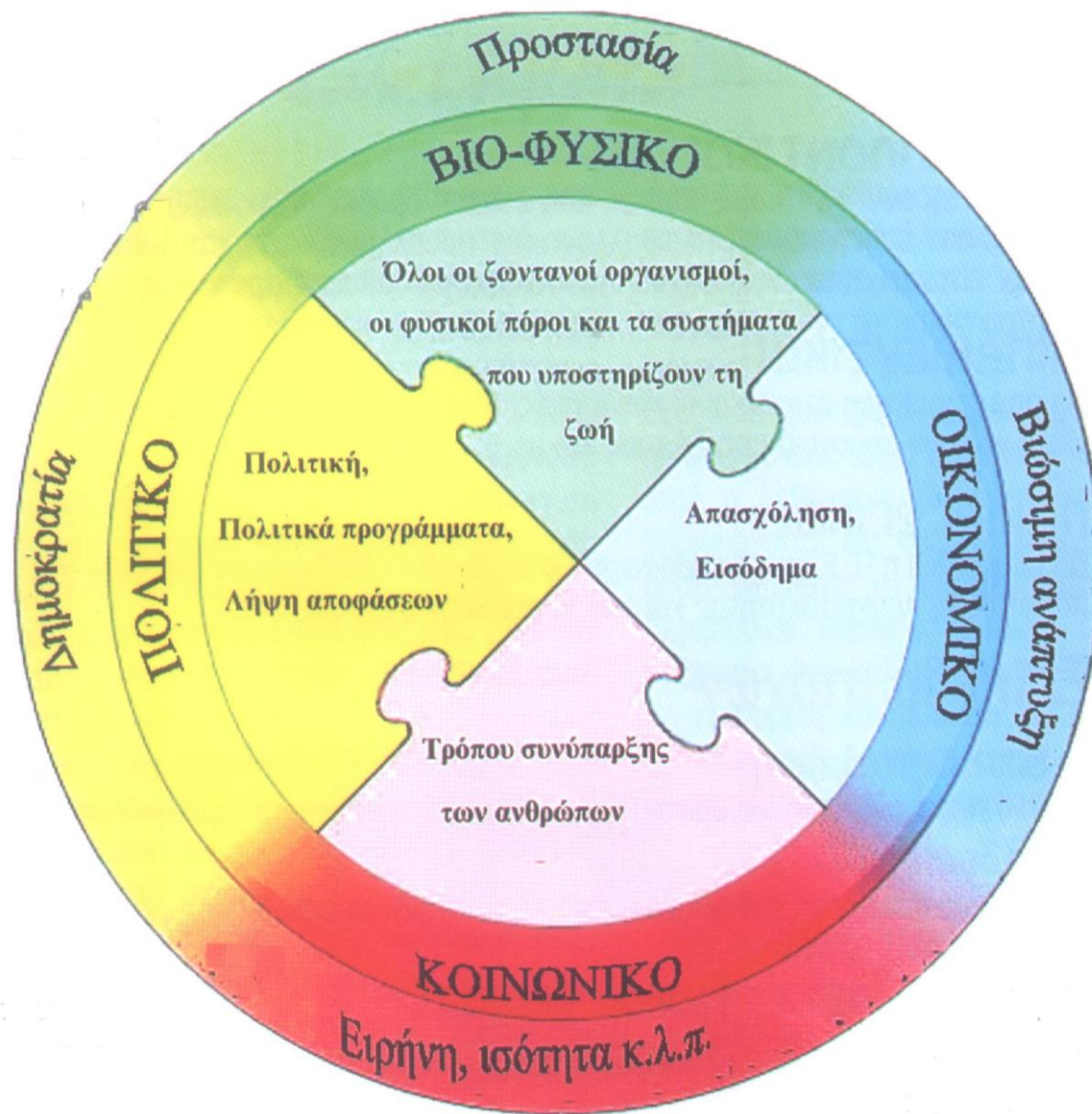
Η ΠΕ μέρος της ΕΑΑ

Η ΕΑΑ και η ΠΕ επικαλύπτονται μερικώς

Η ΕΑΑ είναι μετεξέλιξη της ΠΕ

Το εννοιολογικό σχήμα της εκπαίδευσης για τη βιωσιμότητα

UNESCO (1997) Teaching and learning for a sustainable future

Τα κύρια θέματα του γραμματισμού για την αειφορία

- 1) Επιστασία/φροντίδα για τον ηθικό κόσμο:** διατήρηση της βιολογικής ακεραιότητας των ειδών και καθορισμός ηθικών αρχών στην οικολογική διαχείριση
- 2) Σεβασμός στα όρια:** καταναλώνουμε λιγότερο, πετάμε λιγότερο, ρυπαίνουμε λιγότερο και προνοούμε να μην εξαντληθούν οι φυσικοί πόροι.
- 3) Οικονομική αναδόμηση/μεταρρύθμιση:** ορίζουμε την οικονομική ευημερία με νέους τρόπους έτσι ώστε να μην υπάρχει εκμετάλλευση των ανθρώπων ή του περιβάλλοντος (περιλαμβανομένων των τραπεζικών και των νομισματικών συστημάτων).
- 4) Κοινωνική δικαιοσύνη και δίκαια κατανομή:** το δικαίωμα όλων για έναν αξιοπρεπή τρόπο ζωής, δουλειά, αναψυχή και πνευματική ευζωία.
- 5) Διαγενεακή οπτική:** Κοίτα μακριά. Δεν θα πρέπει να θέσουμε σε κίνδυνο την ικανοποίηση των αναγκών των μελλοντικών γενεών.
- 6) Παγκόσμια πολιτειότητα:** όλοι/ες είμαστε υπεύθυνοι/ες για τη προστασία του πλανήτη μας και την ευημερία των ανθρώπων. Είμαστε όλοι/ες πολίτες της Γης.
- 7) Η Φύση ως μοντέλο και ως δάσκαλος:** έχουμε πολλά να μάθουμε από τα δισεκατομμύρια χρόνια της εξέλιξης των ζωντανών συστημάτων.
- 8) Ενδιαφέρον για την τοπικότητα:** Θα πρέπει να κατανοήσουμε την βιογεωγραφική μας περιοχή (λεκάνες απορροής, παραγωγή τροφίμων και κοινωνικά συστήματα) και να δρούμε τοπικά και παγκόσμια (και σε επίπεδο ευρύτερης περιοχής)

Βασικές έννοιες και θέματα της εκπαίδευσης για τη Βιωσιμότητα

Οικολογική διάσταση της βιωσιμότητας

Βιοποικιλότητα
Βιότοποι ενδιαιτήματα
Φέρουσα ικανότητα
Προστασία
Οικολογικό αποτύπωμα
Οικολογία
Οικόσφαιρα
Οικοσυστήματα
Ισότητα των ειδών
Φυσικοί κύκλοι και συστήματα

Κοινωνική διάσταση της βιωσιμότητας

Βασικές ανάγκες του ανθρώπου
Πολιτισμική ποικιλότητα
Πολιτιστική κληρονομιά
Ανθρώπινα δικαιώματα
Ισότητα μεταξύ των γενεών
Συμμετοχή
Ειρήνη
Διαχείριση κινδύνου
Κοινωνική δικαιοσύνη

Βασικές έννοιες και θέματα της εκπαίδευσης για τη Βιωσιμότητα

Οικονομική διάσταση της βιωσιμότητας

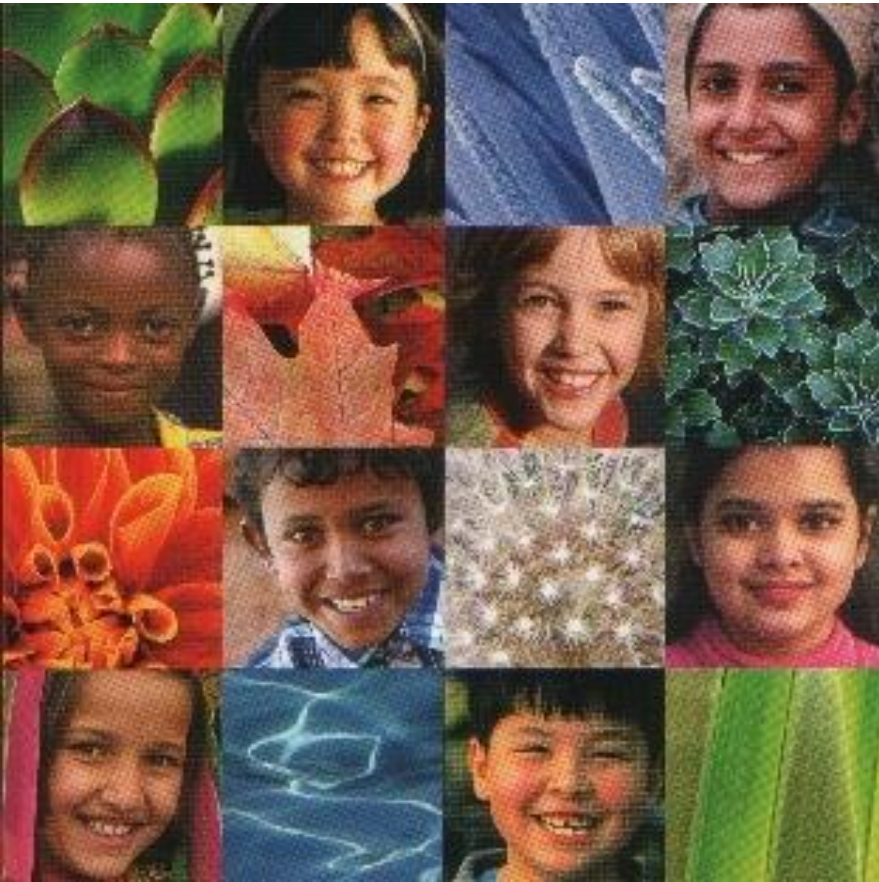
Ανάλυση κόστους - κέρδους
Οικονομική ανάπτυξη
Οικονομική αποδοτικότητα
Ανάλυση κύκλου ζωής
Φυσικό κεφάλαιο
Φυσικός πόρος
Οικονομίες σταθερής
κατάστασης
Αειφορική κατανάλωση
Αειφορική παραγωγή

Πολιτική διάσταση της βιωσιμότητας

Η Ιδιότητα του πολίτη
Δημοκρατία
Λήψη απόφασης
Ανοχή
Δύναμη
Σεβασμός
Επίλυση συγκρούσεων

Η Προσέγγιση με όλο το σχολείο ή Ολιστικό σχολείο (Whole school approach) προς την αειφορία αφορά:

- Τη Διοίκηση (Διακυβέρνηση) του σχολείου
- Τις παιδαγωγικές μεθόδους
- Το Αναλυτικό Πρόγραμμα
- Τη διαχείριση των φυσικών πόρων
- Τις λειτουργίες του σχολείου
- Την ιδιοκτησία του σχολείου

Τα σχολεία:

Ευέλικτοι εκπαιδευτικοί οργανισμοί, οι οποίοι αναγνωρίζουν την αξία του αναστοχασμού και της αξιολόγησης και επικεντρώνονται στην βιωσιμότητα και την κοινότητα τους.

Το όραμα για την αειφορία

Η διοίκηση του σχολείου:

Υποστηρικτική, να προωθεί τις πρωτοβουλίες και να εμπλέκεται ενεργά στην εφαρμογή και την ανάπτυξη όλων των πλευρών της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο σχολείο

Οι εκπαιδευτικοί

Ενθουσιώδεις με τη διδασκαλία και με την ανάπτυξη αποτελεσματικών σχέσεων με τους μαθητές τους, προσδεμένοι στους στόχους της εκπαίδευσης για τη βιωσιμότητα, εκπαιδευόμενοι δια βίου, ευπροσάρμοστοι και ανοιχτοί στις νέες ιδέες και διδακτικές στρατηγικές

Το όραμα για την αειφορία

Τα παιδιά

Μαθητευόμενοι ενεργοί, με δική τους πρωτοβουλία, ηθικοί και υπεύθυνοι πολίτες οι οποίοι αναλαμβάνουν δράση για το μέλλον